Chapter 1 Introduction to CMOS VLSI Design

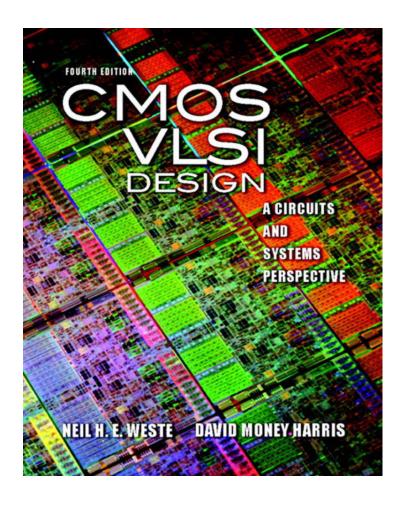
Course Topics

- Introduction to CMOS circuits
 - lí thuyết công nghệ xử lí
- MOS transistor theory, processing technology
- CMOS circuit and logic design
- System design methods
- CAD algorithms for backend design

phần mềm máy tính hỗ trợ thiết kế

Course materials

- Textbook
 - Weste and Harris. *CMOS VLSI Design* (4rd edition)
 - D. Hodges, H. G. Jackson, R.A. Saleh, Analysis and design of Digital integrated circuits

sự tích hợp ở mức độ rất là cao, trong 1 diện tích tiết diện bán dẫn, có số lượng tích hợp rất lớn số transistor trên đó, vd như hiện nay trên 1 cm^2 con chip có thể tích hợp vài chục triệu hoặc hơn nữa số transistor trên diện tích 1 cm^2 như thế, sau này có thể cao hơn nhiều

Introduction

xử lí nhanh hơn, giá thành rẻ hơn, công suất tiêu thụ thấp hơn so với transistor BJT và các loại khác, do đó cho phép số lượng tích hợp rất lớn trên 1 đơn vị diện tích bán dẫn

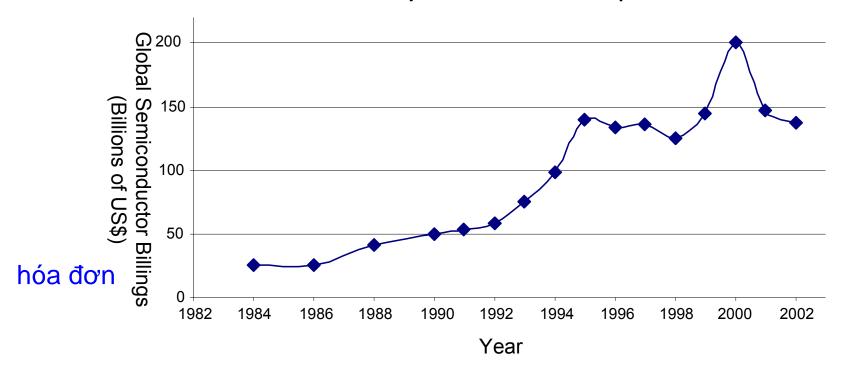
- Integrated circuits: many transistors on one chip.
- Very Large Scale Integration (VLSI): very many chất bán dẫn oxit kim loại bổ sung
 Complementary Metal Oxide Semiconductor
- - Fast, cheap, low power transistors
- Introduction: How to build your own simple CMOS chip
 - CMOS transistors
 - Building logic gates from transistors
 - Transistor layout and fabrication ché tao
- Rest of the course: How to build a good CMOS chip

A Brief History

- 1958: First integrated circuit
 - Flip-flop using two transistors
 - Built by Jack Kilby at Texas Instruments
- 2003
 - Intel Pentium 4 μprocessor (55 million transistors)
 - 512 Mbit DRAM (> 0.5 billion transistors)
- 53% compound annual growth rate over 45 years
- No other technology has grown so fast so long Được thúc đẩy bởi sự thu nhỏ
 Driven by miniaturization of transistors
- - Smaller is cheaper, faster, lower in power!
 - Revolutionary effects on society

Annual Sales

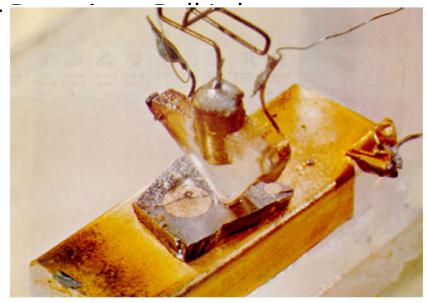
- 10¹⁸ transistors manufactured in 2003
 - 100 million for every human on the planet

Invention of the Transistor

Óng chân không

- Vacuum tubes ruled in first half of 20th century Large, expensive, power-hungry, unreliable
- 1947: first point contact transistor
 - John Bardeen and Walter
 - Read Crystal Fire by Riordan, Hoddeson

Transistor Types

pnp B

lưỡng cực

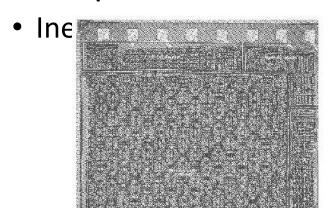
- Bipolar transistors
 - npn or pnp silicon structure
 - Small current into very thin base layer controls large currents between emitter and collector

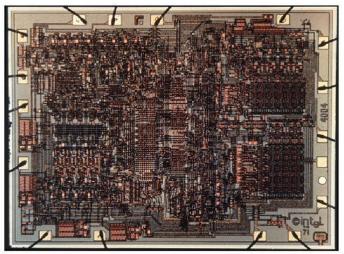
npn

- Base currents limit integration density
- Metal Oxide Semiconductor Field Effect Transistors
 - nMOS and pMOS MOSFETS
 - Voltage applied to insulated gate controls current between source and drain
 - Low power allows very high integration

MOS Integrated Circuits

1970's processes usually had only nMOS transistors

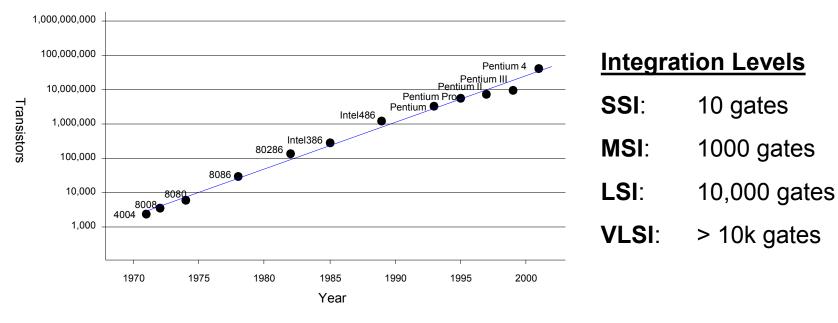

Intel 1101 256-bit SRAM Intel 4004 4-bit µProc

• 1980s-present: CMOS processes for low idle power

Moore's Law

- 1965: Gordon Moore plotted transistor on each chip
 - Fit straight line on semilog scale tuyến tính
 - Transistor counts have doubled every 26 months

Chapter 1: introduction to VLSI design

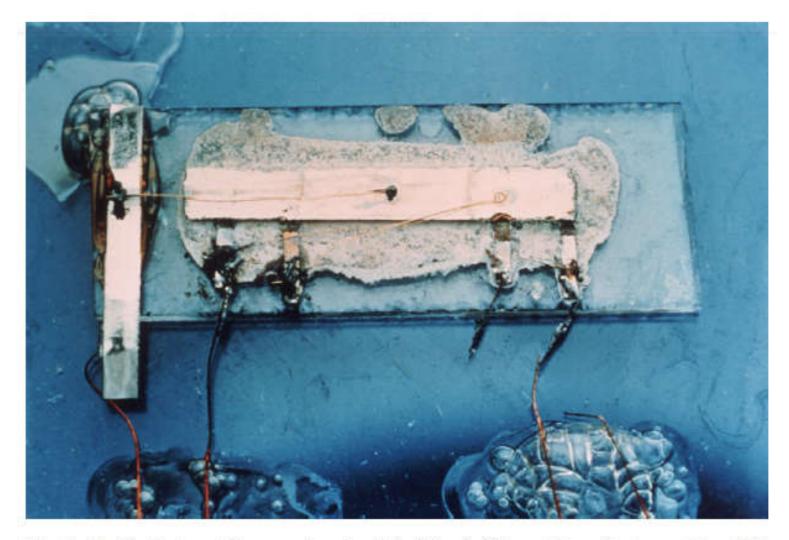
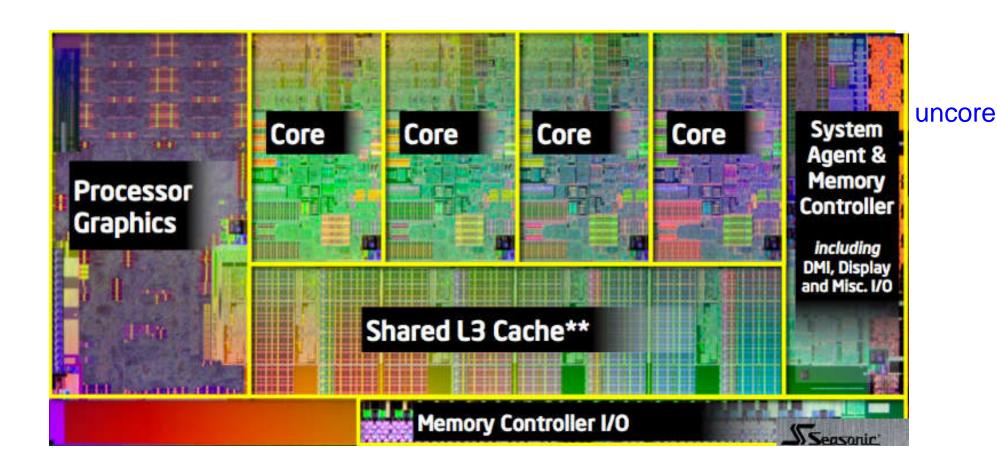
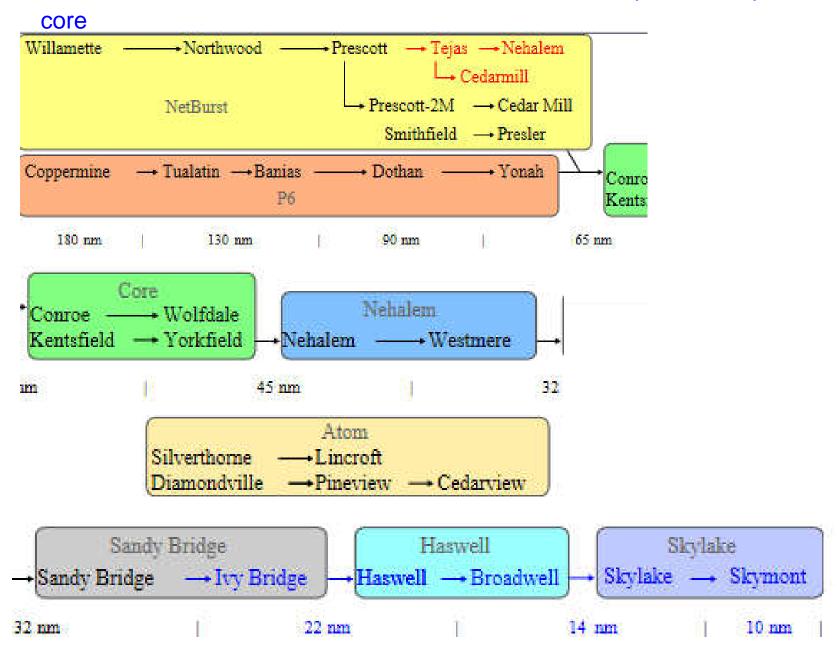

Fig. 5. The first integrated germanium circuit built by J. Kilby at Texas Instruments in 1958.

Chapter 1: introduction to VLSI design

core

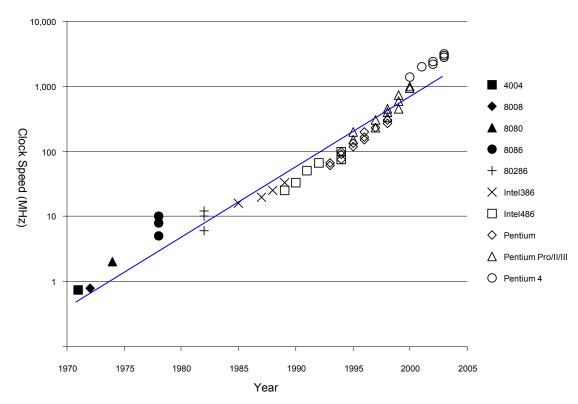
Chapter 1: introduction to VLSI design

hệ lụy

Corollaries

theo hàm mũ

- Many other factors grow exponentially
 - Ex: clock frequency, processor performance

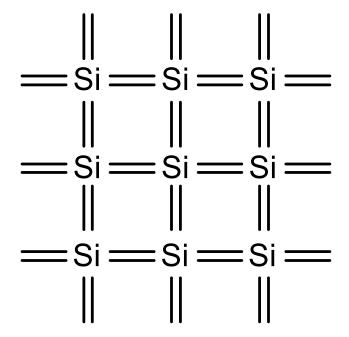
Chapter 1: introduction to VLSI design

silicon là 1 nguyên tố nhóm IV của bảng hệ thống tuần hoàn, đặc trưng của nó có 4 cái electron hóa trị, vì vậy sẽ có liên kết bền vững với 4 cái nguyên tử si xung quanh nó để tạo trạng thái bền vững

Silicon Lattice mạng tinh thể

cơ chất

- Transistors are built on a silicon substrate
- Silicon is a Group IV material Hình thành mạng tinh thể với các liên kết tới bốn nguyên tử xung quanh
 • Forms crystal lattice with bonds to four neighbors

Chapter 1: introduction to VLSI design

nếu pha tạp chất thuộc nhóm V (vd Arsenic) vào khối silic nguyên chất, chúng ta sẽ có bán dẫn loại n, nếu pha tạp chất là Bor (thuộc nhóm III bảng hệ thống tuần hoàn) thì chúng ta có bán dẫn loại p

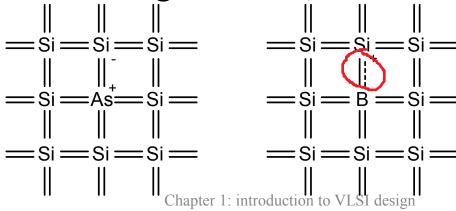
Dopants
Bor có 3 electron tự do, liên kết với các Silic thì thiếu mất 1 electron, vì vậy ta gọi nó là lỗ trống, tạo thành bán dẫn loại p tạp chất

- Silicon is a semiconductor
 Silicon tinh khiết không có hạt tải điện tự do và dẫn điện kém
- Silicon tinh khiết không có hạt tải điện tự do và dẫn điện kém

 Pure silicon has no free carriers and conducts

 poorly

 độ dẫn nhiệt
- Adding dopants increases the conductivity
- Group V: extra electron (n-type)
- Group III: missing electron, called hole (p-type)

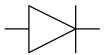
chuyển tiếp p-n p-n Junctions

- A junction between p-type and n-type semiconductor forms a diode.
- Current flows only in one direction

p-type n-type

ứng dụng dễ thấy nhất là ghép bán dẫn loại p và loại n thì sẽ có 1 cái diode, 1 bên là anode và 1 bên là cathode, sẽ cho dòng điện dẫn theo 1 chiều nhất định

anode cathode

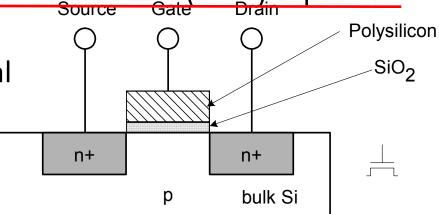

nMOS Transistor

1 transistor nMOS gồm 4 cực

máng

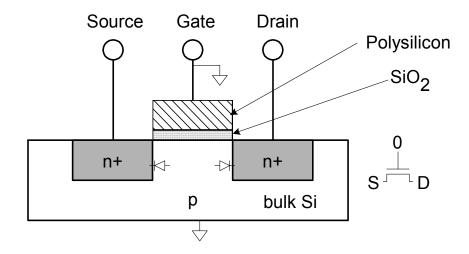
- Four terminals: gate, source, drain, body để
- Gate oxide body stack looks like a capacitor tu diện
 - Gate and body are conductors
 - SiO₂ (oxide) is a very good insulator chất cách điện
 - Called metal oxide semiconductor (MOS) capacitor
 - Even though gate is no longer made of metal

đế của nó là bán dẫn loại p, trên đó ngta tạo ra 2 miếng bán dẫn loại n 2 bên, 1 cái cực source, 1 cái cực drain. n+ có nghĩa là bán dẫn loại n mà ngta bổ sung, tăng cường những cái tạp chất. ở giữa ngta tạo thành 1 lớp oxide (SiO2), là hợp cách điện Trên đó ngta làm 1 cái điện cực bằng polysilicon hoặc là metal kim loại, kết nối tạo thành cổng gate. => transistor nMOS hoàn chỉnh

nMOS Operation

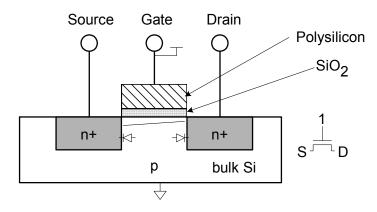
- Body is commonly tied to ground (0 V)
- When the gate is at a low voltage:
 - P-type body is at low voltage
 - Source-body and drain-body diodes are OFF
 - No current flows, transistor is OFF

Chapter 1: introduction to VLSI design

nMOS Operation Cont.

- When the gate is at a high voltage:
 - Positive charge on gate of MOS capacitor
 - Negative charge attracted to body
- đảo ngược Inverts a channel under gate to n-type
 - Now current can flow through n-type silicon from source through channel to drain, transistor is ON

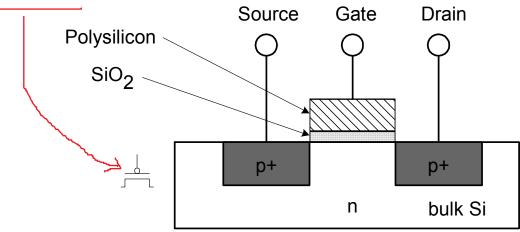
Chapter 1: introduction to VLSI design

pMOS Transistor

pha tạp chất

đảo ngược

- Similar, but doping and voltages reversed
 - Body tied to high voltage (V_{DD})
 - Gate low: transistor ON
 - Gate high: transistor OFF
 - Bubble indicates inverted behavior

transistor pMOS cũng có cực g, s, d và body. Để trên 1 cái đế bán dẫn loại n, 2 khối bán dẫn tương ứng sẽ là bán dẫn loại p. p+ có nghĩa là họ cho nhiều tạp chất. Trên đó sẽ có 1 lớp SiO2 oxide và 1 cái điện cực polysilicon hoặc metal kim loại, tạo thành cái cổng gate

Power Supply Voltage

GND = 0 V

sau này để giảm công suất tiêu thụ cho transistor, ngta tìm cách giảm nguồn Vdd xuống, việc giảm điện áp cung cấp sẽ giảm rất hiệu quả công suất tiêu thụ của transistor, giảm tổng công suất tiêu thụ của toàn bộ cái vi mạch của

• In 1980's, $V_{DD} = 5V_{minh}$

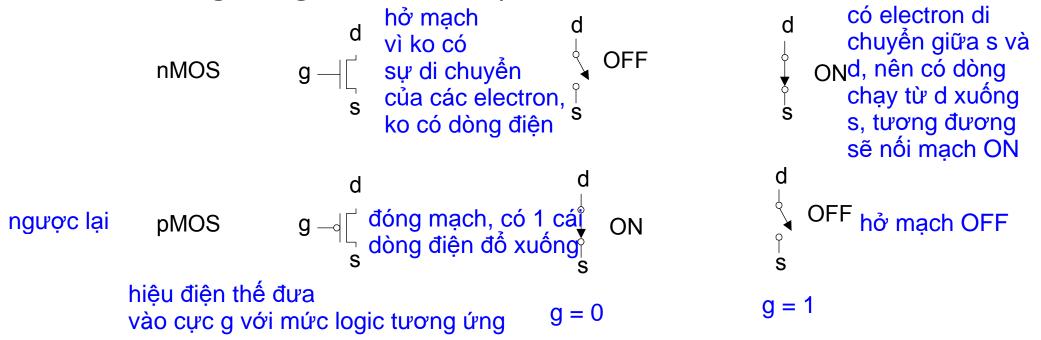
- V_{DD} has decreased in modern processes
 - High V_{DD} would damage modern tiny transistors
 - Lower V_{DD} saves power
- $V_{DD} = 3.3, 2.5, 1.8, 1.5, 1.2, 1.0, ...$

IMPORTANT

Transistors as Switches

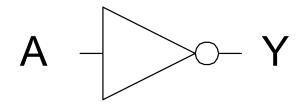
transistor MOS có vùng hoạt động rất rộng, nhưng đối với thiết kế IC số, chúng ta chỉ quan tâm đến cái khoảng mà trong đó transistor hoạt động như 1 cái switch, tương đương là on hay off

- We can view MOS transistors as electrically controlled switches
- Voltage at gate controls paths from source to drain

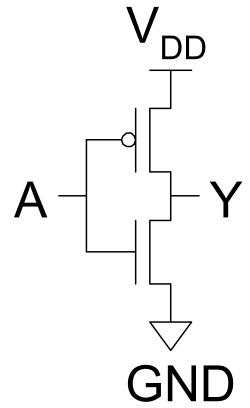

CMOS Inverter

AY01

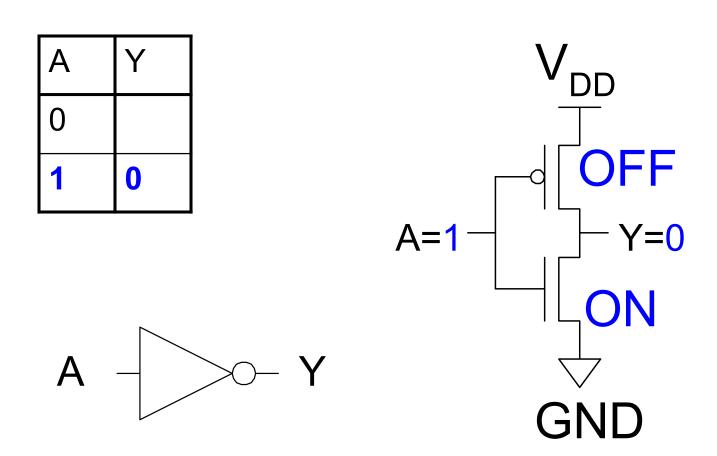
ghép nối 2 cái transistor liên hợp như hình, nMOS ở dưới, pMOS ở trên, ngõ vào A sẽ điều khiển chân gate của 2 transistor này. ngõ ra Y sẽ ngõ ra của cổng inverter chúng ta thiết kế

kí hiệu điện

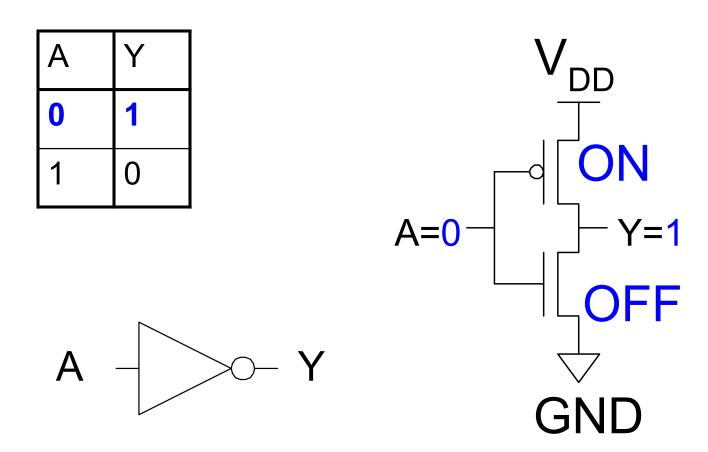
A = 1, chân g của cái pMOS ở trên và chân g của nMOS ở dưới đều = 1, đối với nMOS, chân g bằng 1 thì transistor dẫn ON, coi như nối mạch. Ngược lại vs pMOS thì hở mạch OFF => Y nối xuống GND => Y=0

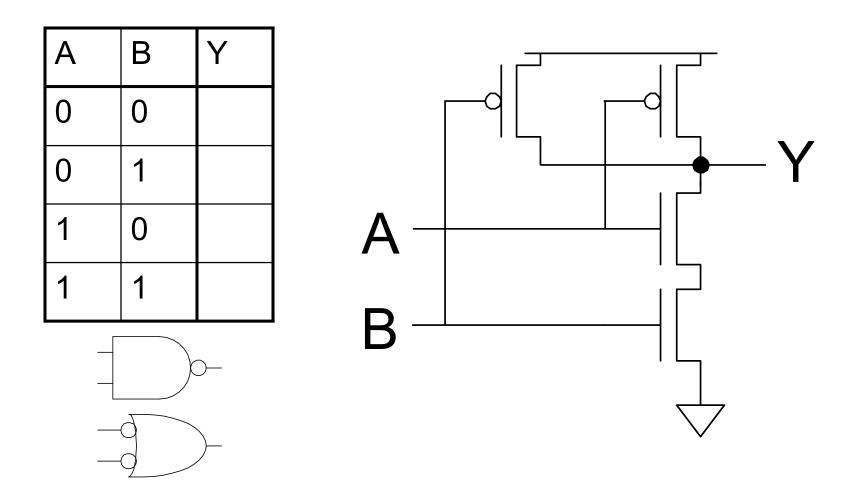
CMOS Inverter

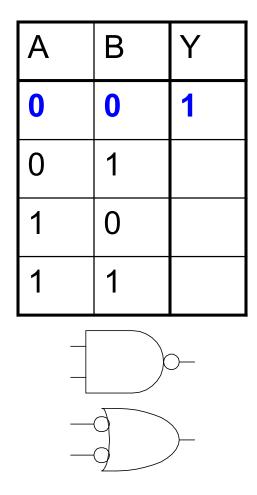
A=0, g dưới =0, suy ra OFF hở mạch, có nghĩa là cắt ra, ngược lại ở trên là ON, Y sẽ nối lên nguồn => Y=1

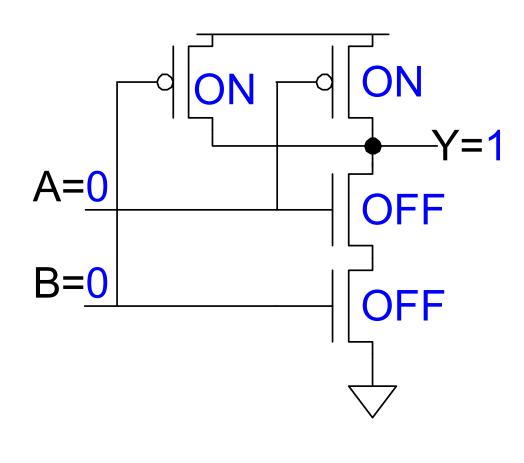
CMOS Inverter

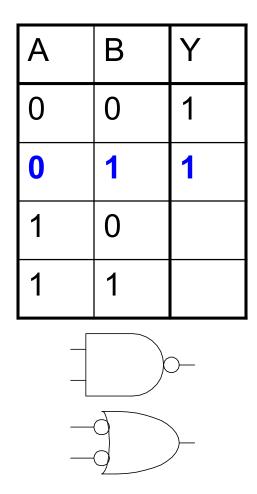

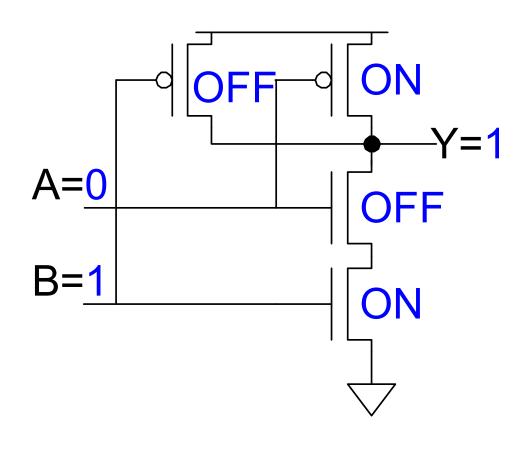
Chapter 1: introduction to VLSI design

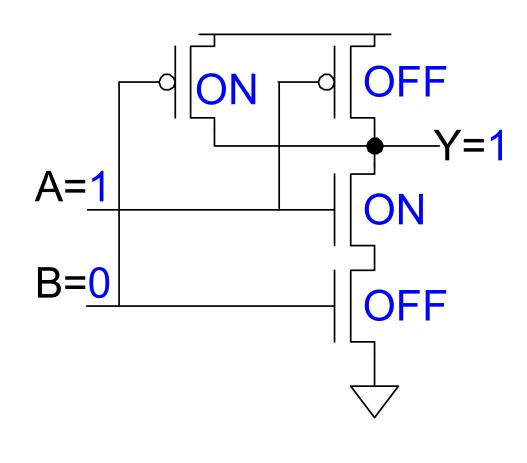

Chapter 1: introduction to VLSI design

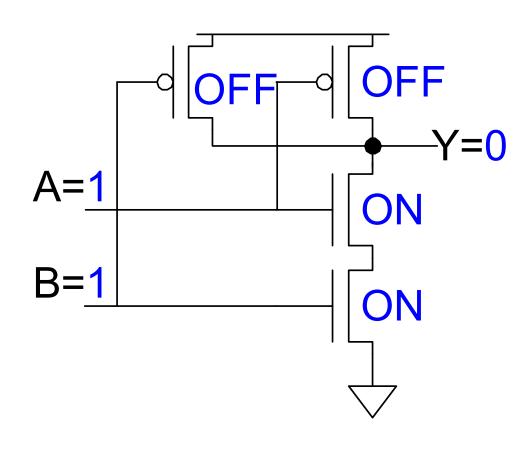

Α		В		Y			
0		0		1			
0		1		1			
1		0		1			
1		1					
-							

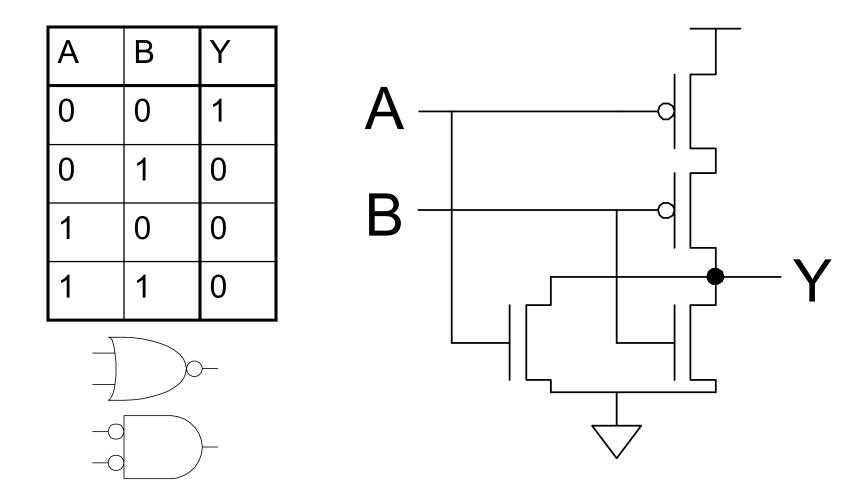

Α		В		Y		
0		0		1		
0		1		1		
1		0		1		
1		1		0		

Chapter 1: introduction to VLSI design

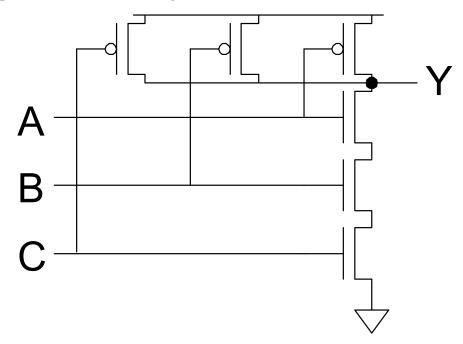
CMOS NOR Gate

Chapter 1: introduction to VLSI design

3-input NAND Gate

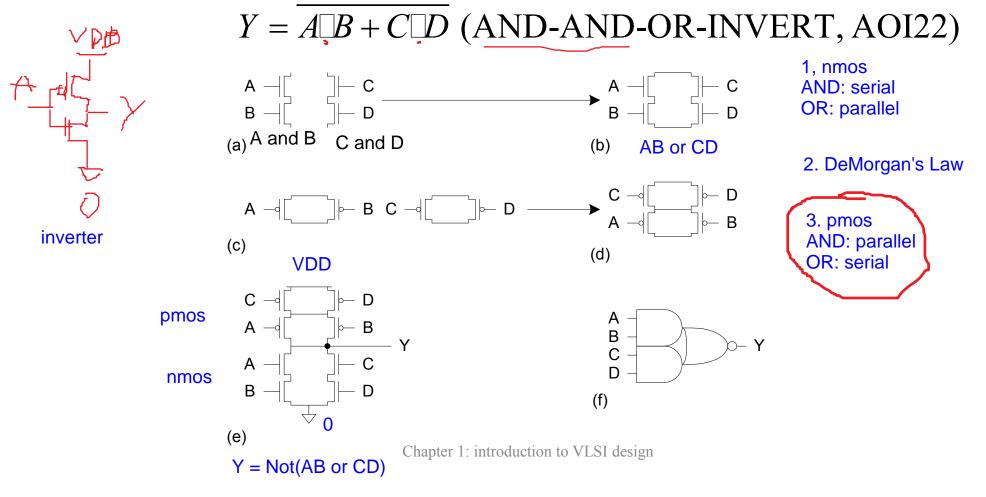
- Y pulls low if ALL inputs are 1
- Y pulls high if ANY input is 0

Chapter 1: introduction to VLSI design

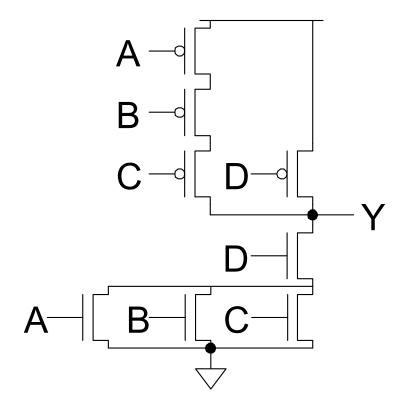
Compound Gates

- Compound gates can do any inverting function
- Ex:

Example: O3Al or 3input and invert

$$Y = \overline{(A+B+C)\Box D}$$

Chapter 1: introduction to VLSI design

Pass transistors and transmission gate

- An nMOS transistor is an almost perfect switch when passing a 0 and thus we say it passes a *strong* 0. However, the nMOS transistor is imperfect at passing a 1. We say it passes a *degraded* or *weak* 1
- A pMOS transistor again has the opposite behavior, passing strong 1s but degraded 0s
- When an nMOS or pMOS is used alone as an imperfect switch, we sometimes call it a pass transistor

Pass transistors and transmission gate

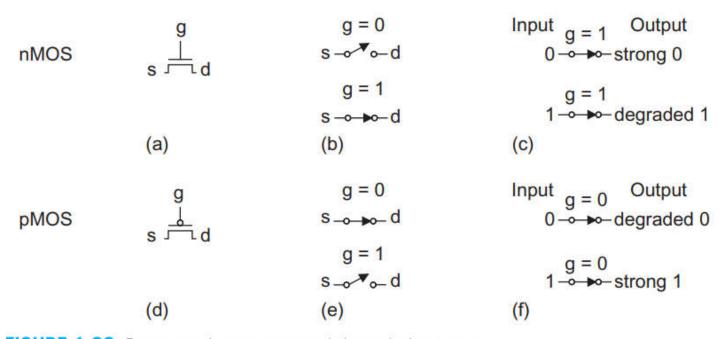
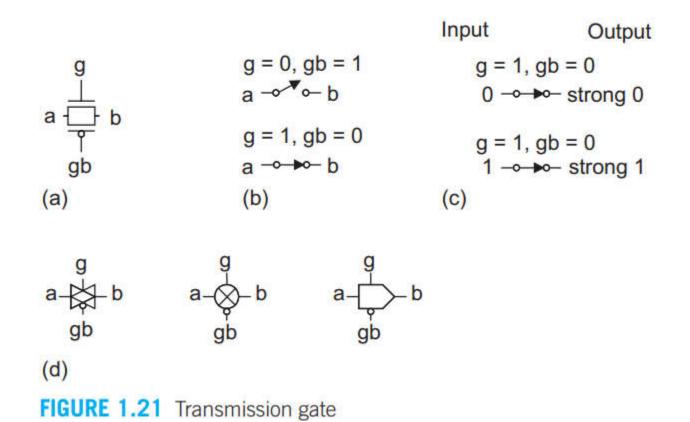

FIGURE 1.20 Pass transistor strong and degraded outputs

Pass transistors and transmission gate

CMOS Fabrication

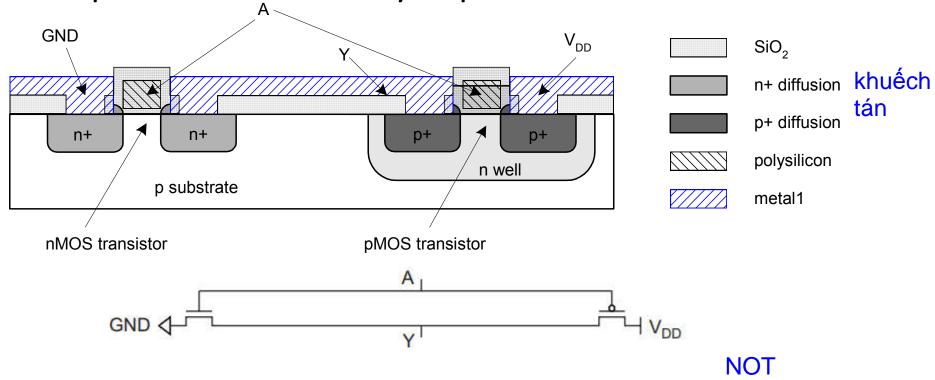
đĩa bán dẫn

- CMOS transistors are fabricated on silicon wafer Quy trình in thạch bản tương tự như in ấn
- Lithography process similar to printing press
- On each step, different materials are deposited or etched khắc axit
- Easiest to understand by viewing both top and cross-section of wafer in a simplified manufacturing process

Inverter Cross-section

chất nền

- Typically use p-type substrate for nMOS transistors
- Requires n-well for body of pMOS transistors

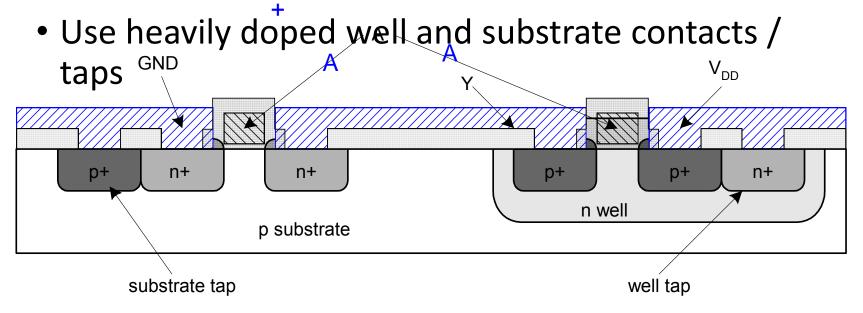

Chapter 1: introduction to VLSI design

nút

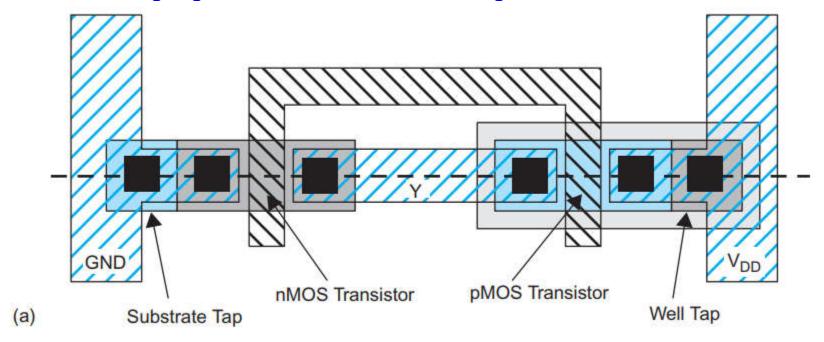
Well and Substrate Taps

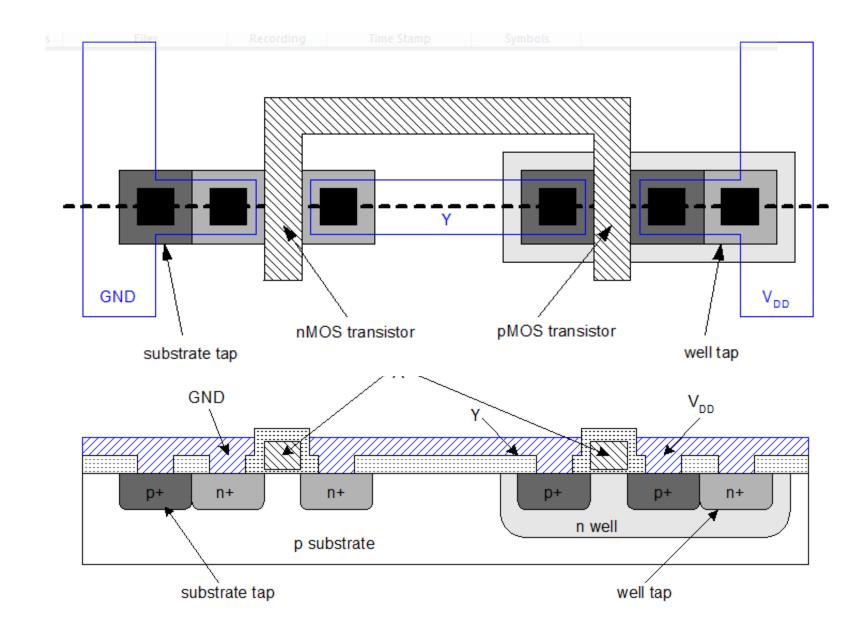
- Substrate must be tied to GND and n-well to V_{DD}
 Kim loai pha tap nhe
- Kim loại pha tạp nhẹ
 Metal to lightly-doped semiconductor forms poor connection (used for Schottky Diode)

Inverter Mask Set

- Transistors and wires are defined by *masks*
- Cross-section taken along dashed line Mặt cắt ngang được thực hiện theo đường nét đứt

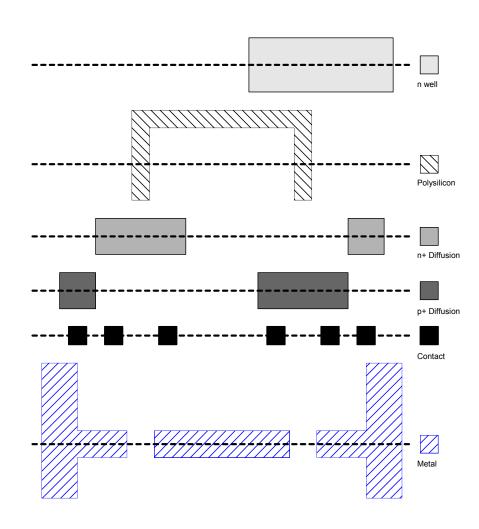

Chapter 1: introduction to VLSI design

Detailed Mask Views

- Six masks
 - n-well
 - Polysilicon
 - n+ diffusion
 - p+ diffusion
 - Contact
 - Metal

Fabrication Steps

Wafer là một miếng silicon mỏng chừng 30 mil (0.76 mm) được cắt ra từ thanh silicon hình trụ trống

- Start with blank wafer
 từ dưới lên
- Build inverter from the bottom up
- First step will be to form the n-well
 - Cover wafer with protective layer of SiO₂ (oxide)
 - Remove layer where n-well should be built
- cáy ghép Implant or diffuse n dopants into exposed wafer
 - Strip off SiO₂ tháo rời

p substrate

quá trình oxi hóa

Oxidation

- Grow SiO₂ on top of Si wafer
 - The wafer is first oxidized in a high-temperature (typically 900–1200 °C) furnace that causes Si and O2 to react and become SiO2 on the wafer surface

p substrate

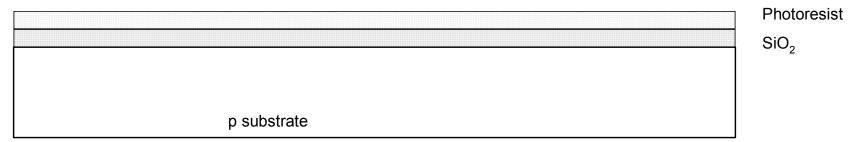
chất cản quang

Photoresist

- Spin on photoresist
 - Photoresist is a light-sensitive organic polymer
 - Softens where exposed to light

photoresist là một polyme hữu cơ nhạy cảm với ánh sáng và nó mềm đi khi tiếp xúc với ánh sáng

đổ chất cản quang lên

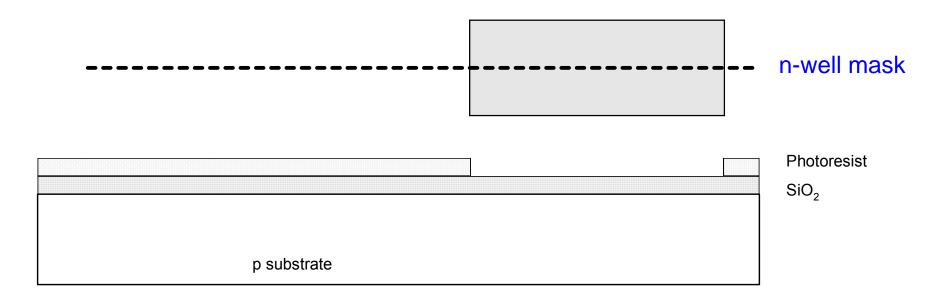

in thạch bản Lithography

Phơi sáng chất cản quang qua mặt nạ n-well

- Expose photoresist through n-well mask
- Strip off exposed photoresist

loại bỏ 1 phần của lớp cản quang

Etch

ăn mòn

- Etch oxide with hydrofluoric acid (HF)
 - Seeps through skin and eats bone; nasty stuff!!!
- Only attacks oxide where resist has been exposed
 lô ra

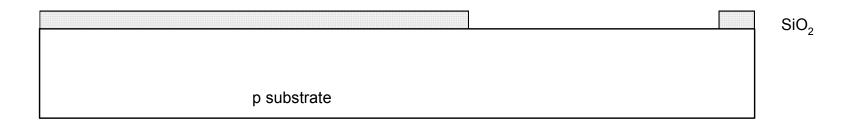
	Photoresist
	3.32
p substrate	

Chapter 1: introduction to VLSI design

Strip Photoresist

- Strip off remaining photoresist
 - Use mixture of acids called piranha etch
- Necessary so resist doesn't melt in next step

bỏ cái lớp ko cần thiết

n-well

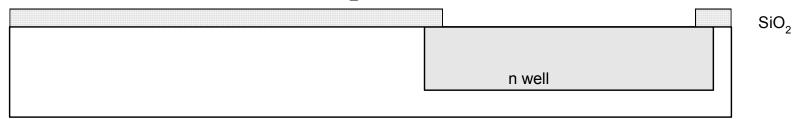
khuếch tán

cấy

- n-well is formed with diffusion or ion implantation
- Diffusion

cho thêm tạp chất tạo thành bán dẫn loại n

- Place wafer in furnace with arsenic gas nguyên tử
 Heat until As atoms diffuse into exposed Si
- Ion Implanatation
 - Blast wafer with beam of As ions
 - Ions blocked by SiO₂, only enter exposed Si

Chapter 1: introduction to VLSI design

Strip Oxide

- Strip off the remaining oxide using HF
- Back to bare wafer with n-well
- Subsequent steps involve similar series of steps

bỏ SiO2

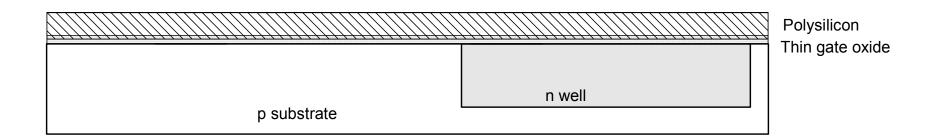
n well p substrate

Polysilicon

đố 1 lớp SiO2 mỏng

- Deposit very thin layer of gate oxide
- < 20 Å (6-7 atomic layers)
 lắng đọng hơi hóa chất
 Chemical Vapor Deposition (CVD) of silicon layer to form polysilicon

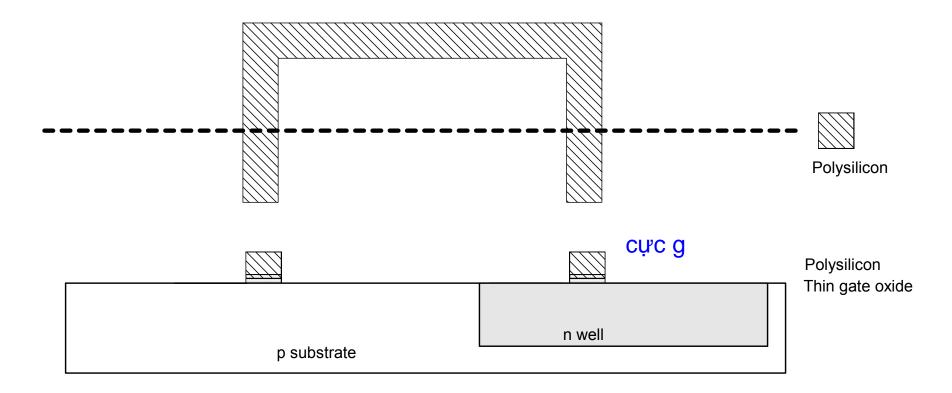
 - Place wafer in furnace with Silane gas (SiH₄)
 Forms many small crystals called polysilicon
 - Heavily doped to be good conductor

Polysilicon Patterning

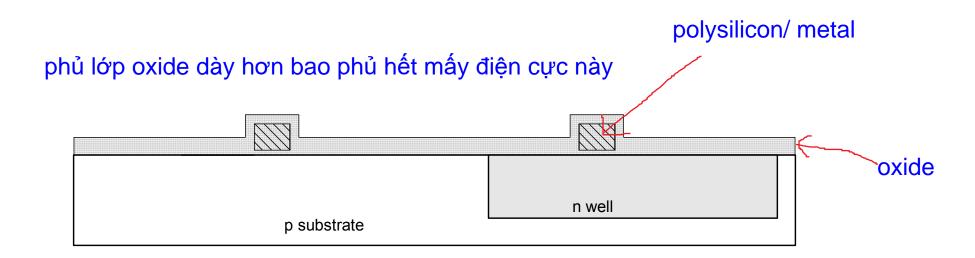
bỏ lớp polysilicon vs oxide những chỗ k cần thiết

Use same lithography process to pattern polysilicon

N-diffusion

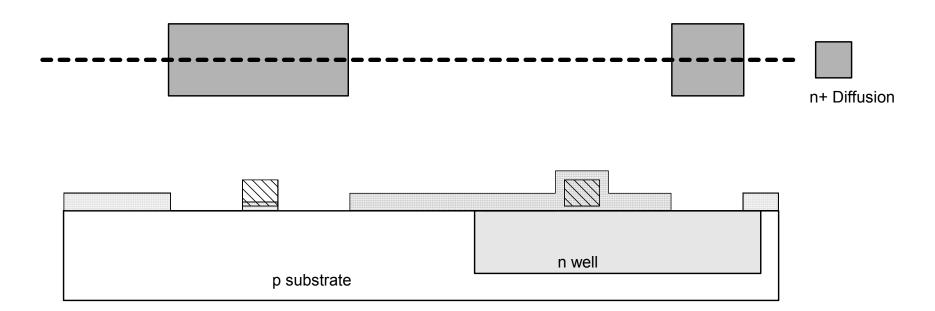
- Use oxide and masking to expose where n+ dopants should be diffused or implanted
- N-diffusion forms nMOS source, drain, and n-well contact

N-diffusion (cont.)

Pattern oxide and form n+ regions

bỏ bớt những phần muốn gia công

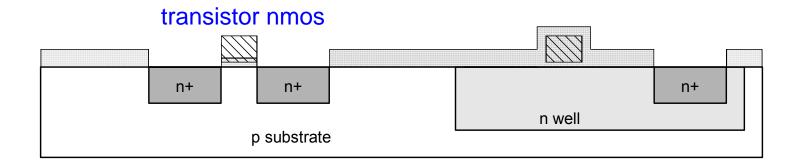

N-diffusion (cont.)

- Historically dopants were diffused
- Usually ion implantation today
- But regions are still called diffusion

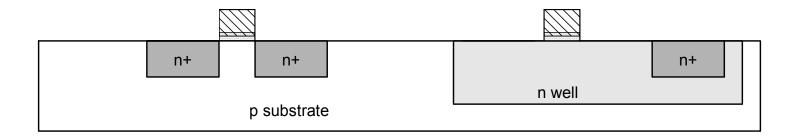
cho thêm tạp chất vào để tạo thành bán dẫn loại n

N-diffusion (cont.)

làm theo khuôn

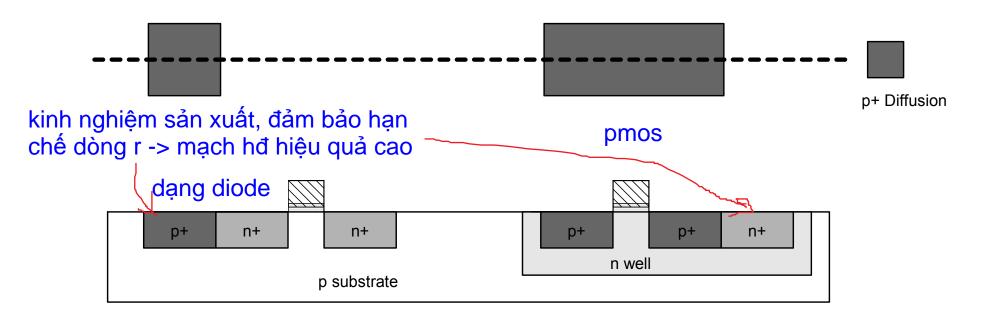
Strip off oxide to complete patterning step

Chapter 1: introduction to VLSI design

P-Diffusion

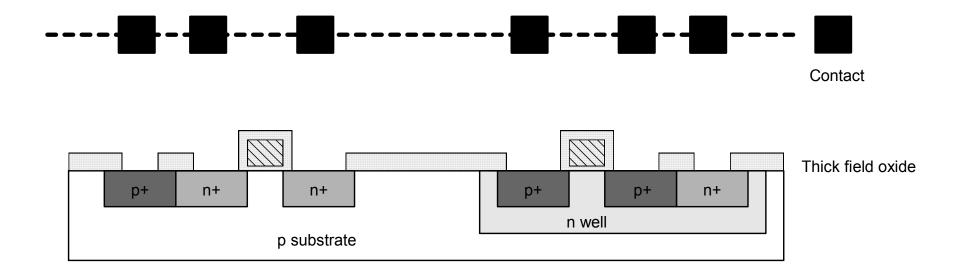
 Similar set of steps form p+ diffusion regions for pMOS source and drain and substrate contact diem tiep xúc chất nền

Chapter 1: introduction to VLSI design

Contacts

- Now we need to wire together the devices day
- Cover chip with thick field oxide
- Etch oxide where contact cuts are needed

Chapter 1: introduction to VLSI design

Metalization

gia công xong inverter

phun lên nhôm Sputter on copper / aluminum over whole wafer Pattarn to remove excess metal, leaving wiran Metal Metal Thick field oxide n+ n+ n well p substrate

slide 63^{Chapter 1: introduction to VLSI design}

f càng thấp -> công nghệ càng cao càng khó khăn

Layout Design Rules

đặc trưng

• Mead and Conway [Mead80] popularized scalable design rules based on a single parameter, λ, that characterizes the resolution of the process. λ is generally half of the minimum drawn transistor channel length. This length is the distance between the source and drain of a transistor and is set by the minimum width of a polysilicon wire. For example, a 180 nm process has a minimum polysilicon width (and hence transistor length) of 0.18 um and uses design rules with

Layout

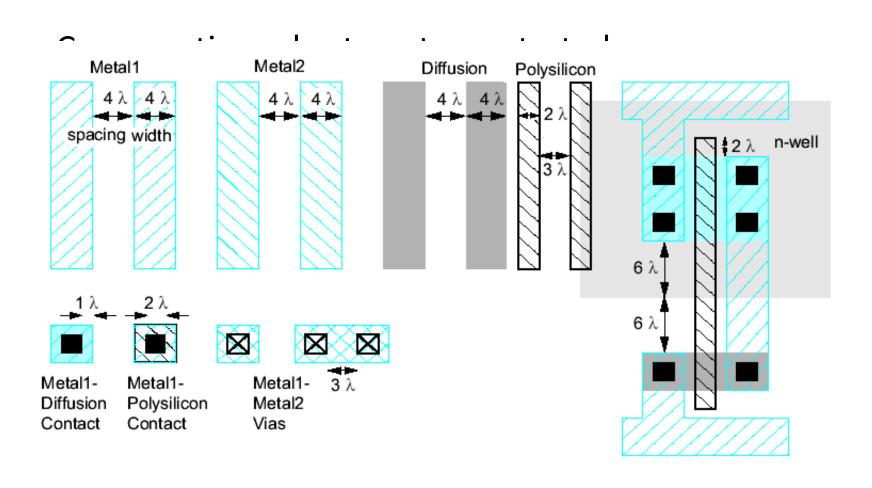
- Chips are specified with set of masks
- Minimum dimensions of masks determine transistor size (and hence speed, cost, and power)
- Feature size f = distance between source and drain
 - Set by minimum width of polysilicon canh
- Feature size scales ~X0.7 every 2 years both lateral and vertical
 - Moore's law
- Normalize feature size when describing design rules
- Express rules in terms of $\lambda = f/2$
 - E.g. λ = 0.3 μ m in 0.6 μ m process
- Today's $\lambda = 0.01 \, \mu \text{m}$ (10 nanometer = 10^{-8} meter)

Simplified Design Rules

bảo toàn

- A conservative but easy-to-use set of design rules for layouts with two metal layers in an n-well process is as follows:
 - Metal and diffusion have minimum width and spacing of 4λ .
 - **Contacts** are 2 λ × 2 λ and must be surrounded by 1 λ on the layers above and below.
 - \clubsuit Polysilicon uses a width of 2 λ .

Simplified Design Rules

Inverter Layout

Transistor dimensions specified as Width / Length

• Minimum size is $4\lambda / 2\lambda$, sometimes called 1 unit

 $= 0.01 \, \mu \text{m}$ process, this is 0.04 μm wide, 0.02 μm

